

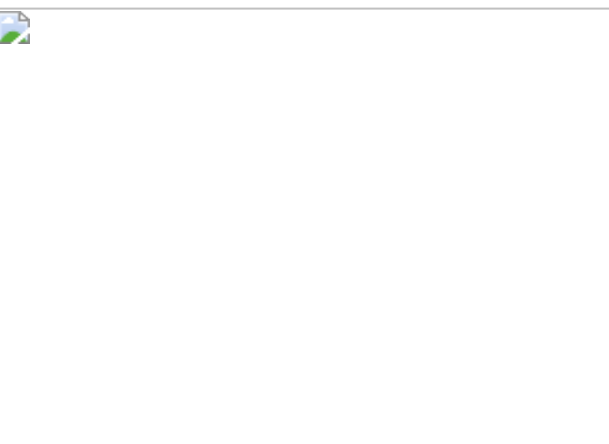
יום שבת, ו' תשרי

בעקבות בג"ץ: פורסמו הוראות חדשות למקווה

אחרי מאבקים שלא נשאו פרי, פרסה הרבנות הראשית לישראל את ההוראות החדשות למקווה - שעומדות בניגוד לרוח ההלכה

יעקב גרודקה 07/10/2016 10:27

לאחר מאבק בבג"ץ, המשרד לשירותי דת, פרסם חוזר מנכ"ל שבו הובאו כללים חדשים שמתירים לראשונה טבילת נשים במקווה, גם ללא ליווי בלנית, בניגוד גמור להוראות הרבנות הראשית לישראל ולרבנים הראשיים.

כפי שפורסם ב"בחדרי חרדים" חוזר המנכ"ל פורסם עוד לפני ראש השנה, ובו נכתב כי "במידה וטובלת מבקשת לטבול ללא נוכחות של בלנית או חברה כלל, אין למנוע זאת ממנה, תוך הבהרה, ברגישות המתחייבת, כי האחריות לכשרות הטבילה מוטלת על הטובלת עצמה. אין לבלנית להפציר בטובלת מעבר לאמור".

למרות זאת, מדגיש המנכ"ל עודד פלוס כי "על פי פסיקת הרבנות הראשית לישראל טבילת אישה מחייבת נוכחות של בלנית. בהתאם לכך, על פי ההלכה הנהוגה והמקובלת, וכפי שנפסק בשולחן ערוך, טבילת אישה מחייבת נוכחות של אישה אחרת על גבה, ולטבילה ללא נוכחות בלנית עשויות להיות השלכות של ממש על כשרות הטבילה".

עוד נכתב בחוזר המנכ"ל כי "יש לתלות הנחיה זו בכניסה למקווה, וכן שילוט בדבר עמדת הרבנות הראשית בעניין טבילה ללא בלנית, על פי הנוסח הבא: "על פי פסיקת הרבנות הראשית לישראל טבילת אישה מחייבת נוכחות של בלנית. יש לכבד את פרטיות הטובלות, האחריות על כשרות הטבילה מוטלת על הטובלות עצמן".

זכור, כפי שפורסם ב"בחדרי חרדים", לאחר דיונים בבג"ץ, התקבלה הפשרה, זאת לאחר שברבנות הראשית הבינו כי בג"ץ עומד לכפות את העניין על המשרד לשירותי דת, והוא צפוי לאסור כליל הצבת בלניות במקווה, דבר שיכשיל נשים רבות שלא בקיאות בהלכה.

848. הנחיה לטבילה במקוואות נשים

על פי פסיקת הרבנות הראשית לישראל טבילת אישה מחייבת נוכחות של בלנית.

יש לכבד את פרטיות הטובלות, האחריות על כשרות הטבילה מוטלת על הטובלות עצמן.

בהתאם לכך, על פי ההלכה הנהוגה והמקובלת, וכפי שנפסק בשולחן ערוך, טבילת אישה מחייבת נוכחות של אישה אחרת על גבה, ולטבילה ללא נוכחות בלנית עשויות להיות השלכות של ממש על כשרות הטבילה.

יחד עם זאת, מטעמים של צנעת הפרט וככל שטובלת מבקשת זאת, ניתן לאפשר לה לטבול על פי החלופות הבאות כמפורט להלן: טבילה במקווה כשהטובלת לובשת חלוק רפוי ואטום; טבילה בליווי חברה במקום בלנית, ובמקומות שמתאפשר הדבר - זימון הבלנית בשלב שבו הטובלת כבר שוהה במים או כיסוי המים כשרק ראשה של הטובלת מבצבץ.

הרבנות תאפשר לנשים לטבול במקוואות ציבוריים ללא נוכחות בלנית

כך הודיעה היום המדינה לבג"ץ בתשובה לעתירה שהגישו 13 נשים, שטענו כי הבלניות מפרות את פרטיותן וכי זכותן לטבול ללא פיקוח. הרבנות: עמדתנו לא השתנתה, המדינה כפתה עלינו

18:09 22.06.2016 יאיר אטינגר

הרבנות הראשית והמועצות הדתיות יאפשרו לראשונה לנשים לטבול במקוואות הציבוריים ללא נוכחות בלניות, כך עולה מתשובה שהגישה היום (רביעי) המדינה לבג"ץ. זוהי נסיגה מעמדתה המקורית של הרבנות, המביאה לסיומו של מאבק בן שלוש שנים שניהלה קבוצת נשים בדרישה לטבול במקוואות באופן עצמאי ללא פיקוח.

את העתירה הגיש ארגון "עתים" בשם קבוצה בת 13 נשים, בסיוע ארגון אדוות ותנועת ירושלמים שהקימו יחד תנועה בשם "תנו לטבול בשקט". הנשים טענו כי פעמים רבות הבלניות נוהגות להפנות אליהן שאלות החודרות לפרטיותן, ועמדו על כך כי על פי ההלכה אין חובה להציב בלנית במקוואה. דרישתן לטבול באופן אוטונומי עלתה כבר לפני כמה שנים במשא ומתן עם הרבנות והמשרד לשירותי דת, שבסופו הוציא "נוהל שמירה על צנעת הפרט של ציבור הטובלות" המונע הפניית שאלות הפוגעות בפרטיות הטובלת, או כאלה שנועדו לחקור מהי מטרת הטבילה. העותרות טענו כי הנוהל לא נאכף ודרשו מבג"ץ לחייב את המועצות הדתיות ליישמו. לצד זאת, העותרות טענו כי אין די בנוהל ודרשו לאפשר במקוואות הציבוריים גם טבילה אוטונומית, ללא פיקוח כלל.

המשרד והרבנות הראשית סירבו לכך, ולקראת הדיון בעתירה התכנסה מועצת הרבנות הראשית לפני כשלושה חודשים וקבעה כי אשה המגיעה למקוואות בפיקוח הרשות המקומית "מעוניינת שהטבילה תיעשה על פי ההלכה על מנת להיטהר בטבילה זו". הרבנות אמנם התירה כמה הקלות, אבל לא נסוגה מדרישתה העקרונית להתנות נוכחות של בלנית.

בתשובתה היום הבהירה המדינה כי הרבנות היא המוסמכת היחידה לפרש את ההלכה במקוואות הציבוריים, אך באותה נשימה נכתב כי לאחרונה התקיימו כמה ישיבות במשרד המשפטים, בנוכחות נציגי הרבנות והמשרד לשירותי דת, ו"בישיבות אלה עלה כי יש קושי משפטי לא מבוטל להתנות את הטבילה במקוואות בנוכחות בלנית בלבד". לפיכך נכתב כי "בנסיבות אלה ולצד עמדתה ההלכתית הברורה של מועצת הרבנות הראשית, לפיה כשאשה טובלת לטהרתה יש צורך שתעמוד בלנית לוודא שכל גופה נכנס למים, הטובלת תוכל להחליט עבור עצמה אם לפעול בהתאם לכלל הלכתי זה". עם זאת, ברבנות אומרים כי לא חל שינוי בעמדתם וכי תשובת המדינה נכפתה עליהם. "העמדה המשפטית שנקבעה ונכתבה בתשובת הפרקליטות לבג"ץ, לפיה נשים יוכלו לטבול שלא בהתאם לדרישות ההלכה, היא עמדה משפטית של פרקליטות המדינה", נמסר מטעם הרבנות. "הרבנות הראשית לא שינתה ולא תשנה כהוא זה את עמדתה לפיה הטבילה צריכה להיעשות בנוכחות בלנית, ומועצת הרבנות הראשית אף נתנה פתרונות המכבדים את פרטיות האשה". עם זאת, לעמדת המדינה צירפו את חתימתם מנכ"ל המשרד לשירותי דת, עודד פלוס, והרב ישראל הנאו, מנהל לשכתו של הרב הראשי לישראל דוד לאו.

הרב שאול פרבר, יו"ר "עתים", בירך על ההחלטה. "אין פה מנצחים ואין פה מפסידים. במקרה הזה כולם ניצחו, גם הנשים הטובלות וגם הדת", אמר, "אני רוצה לברך את הרבנות הראשית על שגילתה גמישות והבנה לרחשי הלב של נשים רבות שרוצות לטבול במקוואות, ובכך קירבה אותן אל המצווה

החשובה הזאת". גם ארגון רבני צהר חרג ממנהגו בשנים האחרונות ובירך את הרבנות "על החלטתה למנוע כפייה ממי שאיננה רוצה בליווי הבלנית, זאת על מנת שלא תישכח תורת מקווה הטהרה מרבבות נשים מסורתיות בישראל".

ח"כ רחל עזריה (כולנו), יו"ר השדולה ליהדות ישראלית, אמרה כי החלטת המדינה "מכבדת את רצונן של נשים - ועל כך יש לברך. ההחלטה אם לטבול עם בלנית היא החלטה אישית, אין לכך חיוב הלכתי, ולכן נכון שתהיה בידי הטובלת. זהו עוד שלב חשוב בפתיחת הרבנות לכלל הציבור".

ח"כ עליזה לביא (יש עתיד) הגדירה את עמדת המדינה כאמיצה. "ההודעה משיבה אותנו לדרך הישר, דרך הקבלה וההיתר ולא הכפיה והכוחנות, דרכה של היהדות מדורי דורות. המשימה כעת היא לוודא יישום והטמעה מלאים של הנוהל בכל המקוואות".

בתוך כך, המפלגות הדתיות מקדמות בכנסת מהלך שנועד לעקוף את פסיקה אחרת של בג"ץ, שחייבה את המועצות הדתיות לאפשר טבילה במקוואות ציבוריים של מתגיירים רפורמים וקונסרבטיבים בישראל. בשבוע שעבר הגיעו סיעות הקואליציה לפשרה, לפיה המתגיירים במסלולים הקונסרבטיביים והרפורמיים יוכלו לטבול במקוואות ציבוריים שייבנו על ידי הסוכנות היהודית במיוחד עבורם אך לא במקוואות של המועצות הדתיות.